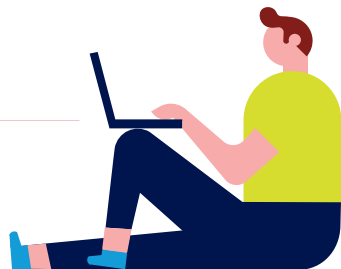

Een melding van stalking, en dan?

Hoe is de procedure bij stalking? Welke partijen zijn er allemaal bij betrokken? En hoe worden zorg en straf met elkaar verbonden? We gingen in gesprek met Eline Pfaadt, medewerker en vakgroep specialist bij Veilig Thuis Noord Oost Gelderland in de regio Achterhoek.

Wanneer er een melding binnenkomt bij het Team Toegang wordt deze na een veiligheidsbeoordeling overgedragen aan het regioteam. Een medewerker uit het regioteam pakt de casus op en neemt contact op met de direct betrokkenen en stelt veiligheidsvoorwaarden op. Bij stalking verloopt dit alles net even anders. Benieuwd hoe dit proces precies in zijn werk gaat en wat jij als professional kunt doen? Eline vertelt ons dit stap voor stap aan de hand van een casus. "Veilig Thuis ziet het liefst dat er zo vroeg mogelijk gemeld wordt, het is namelijk zaak zo snel mogelijk kaders te stellen en het stalken te stoppen", vertelt Eline. Hoe langer het stalken duurt, hoe hardnekkiger het wordt. In deze casus was het stalken eigenlijk al te lang bezig voordat het gemeld werd. Dit kan verschillende redenen hebben, vaak ligt er ook angst aan ten grondslag.

Casus stalking ex-partner

In deze casus hebben wij fictieve namen gebruikt. De politie heeft een melding van stalking gedaan bij Veilig Thuis. Dit is naar aanleiding van een bezoek van Janneke, een jonge vrouw, op het politiebureau. Ze heeft een relatie gehad met een man en het stel is meerdere keren uit elkaar gegaan. Janneke wordt gestalkt door haar ex-vriend en dit duurt al een lange tijd. Het stalken uit zich onder andere in het inbreken in Janneke's woning, vernielingen en zelfs mishandeling. Ondanks het contactverbod zoekt de ex-vriend nog steeds veel (telefonisch) contact. De stalking is volgens de politie zorgelijk te noemen. Janneke verblijft elders en meneer heeft geen weet van haar verblijfplaats. Ze wilde eerst geen politiebemoeienis maar daar is nu een kentering in gekomen.

1 Hoe verloopt het proces na de melding?

De politie voert bij alle stalkingszaken een SASH-screening uit, ook als er geen aangifte wordt gedaan. Dit is een instrument waarmee de mate van ongerustheid gemeten wordt. "In deze situatie kwam deze screening uit op hoog. Deze

inschatting is gebaseerd op de volgende feiten: ex-vriend en Janneke blijven elkaar opzoeken, ex-vriend houdt zich niet aan het contactverbod en er lijkt geen leereffect te zijn." Er zijn zorgen over de kwetsbaarheid van Janneke en het blijkt dat ex-vriend bij de politie bekend is met fysiek geweld. Echter is de melding niet acuut omdat Janneke een eigen woning heeft waartoe haar ex-vriend geen toegang heeft. Wel is er sprake van urgentie en is het belangrijk zo snel mogelijk met politie en OM tot een gezamenlijk plan te komen en afspraken te maken wie wat doet. In dit geval neemt Veilig Thuis contact op met Janneke en gaat op huisbezoek. Naar aanleiding hiervan wordt er een veiligheidsinschatting gedaan en worden er veiligheidsafspraken gemaakt.

2 Politie en Veilig Thuis stemmen af wie wat oppakt.

De politie richt zich in deze casus op de stalker en zijn strafrechtelijk proces. Janneke heeft namelijk aangifte gedaan. Daarbij houdt meneer zich niet aan het contactverbod en blijft Janneke lastig vallen. Veilig Thuis richt zich op Janneke. Hoe veilig voelt Janneke zich en wat is er (aanvullend) nodig om zich veilig te voelen? "Het angstniveau nemen we heel

>>

serieus, het zegt iets over waartoe de stalker in staat is”, aldus Eline. “Haar hele leven wordt door angst beheerst. Ze durft niet meer naar haar werk. We maken aanvullende veiligheidsafspraken en door het contactverbod kunnen we Janneke een ‘Aware’ geven. Dit is een kastje met een noodknop die direct doorschakelt naar de politie. De politie komt met spoed naar de plaats waar het alarm is geactiveerd. Hiermee hebben we zo goed als mogelijk haar directe veiligheid geborgd. We geven haar het advies op geen enkele manier contact meer met hem te zoeken. Ieder contact die de stalker krijgt, is de bevestiging waarnaar hij op zoek is. We benadrukken ook het belang van het contact tussen haar en de politie”, vertelt Eline. Elke vorm van contact door haar ex moet Janneke melden bij de politie zodat er in overleg met de Officier van Justitie doorgepaktd kan worden. De regie op veiligheid is in deze situatie overgedragen aan Moviera. Zij bieden ambulante ondersteuning bij huiselijk geweld. Janneke heeft aangifte gedaan en het is de politie gelukt om duidelijk te krijgen dat haar ex-vriend de dader is. Hij is uiteindelijk opgepakt en veroordeeld. “Vaak is het moeilijk te bewijzen dat de vermoedelijke

stalker ook degene is die contact zoekt, een stalker is hier vaak slim in”, vertelt Eline.

3 Moet de stalker altijd geïnformeerd worden?

Dit gaat altijd in goed overleg met de politie. Er wordt soms voor gekozen om de stalker niet te registreren en informeren vanuit Veilig Thuis, want elke vorm van aandacht kan het stalken verergeren of opnieuw doen starten. Ook als er grote veiligheidsrisico's zijn kan er voor gekozen worden de stalker niet te informeren. “Het mooiste is als beide mensen gemeld worden bij ons. Wij kunnen dan kijken in ons Veilig Thuis-register of zij al bekend zijn met stalking of een andere vorm van huiselijk geweld”, aldus Eline. “Daarbij kunnen wij ook in gesprek met de stalker kijken wat er nodig is om het stalken te stoppen. Ook beoordelen we of de stalker gebaat is bij hulpverlening, bijvoorbeeld omdat hij de wanhoop nabij is”. De ‘normale’ procedure is dat de politie na een melding eerst een STOP-gesprek voert met de stalker. Hierbij verzoekt de politie de stalker te stoppen met contact zoeken. Er is op dat moment vaak nog geen aangifte gedaan door het slachtoffer. In deze casus was er al een contactverbod opgelegd waardoor dit gesprek niet gevoerd is. >>

We willen tenslotte allemaal één ding; dat het stalken stopt.

4 Hoe worden zorg en straf met elkaar verbonden?

Een casus zoals deze kan worden ingebracht in de veiligheidskamer. Dit is een overleg van verschillende ketenpartners zoals OM, politie, reclassering, Moviera en Veilig Thuis. Het doel hiervan is om zorg en straf met elkaar te verbinden. Het strafrecht gaat over de veiligheidsmaatregelen om het stalken te stoppen. Moet er een Aware ingezet worden en wanneer is de zitting? De zorg is echt gericht op de veiligheid van het slachtoffer, in deze situatie is dit Janneke. "We richten ons op vragen als; is ze veilig? Heeft ze een nieuwe woning? Hoe gaat ze om met angst en stress?" De reclassering geeft uiteindelijk advies over wat er nodig is voor strafafhandeling. Om een zo compleet mogelijk beeld te krijgen van de situatie, nemen zij contact op met Veilig Thuis. "De reclassering kan bijvoorbeeld elektronisch toezicht adviseren om het locatieverbod beter te kunnen controleren. Ook kan er bijvoorbeeld een verplichte behandeling worden geadviseerd", vertelt Eline. Een goede samenwerking is bij stalkingszaken

ontzettend belangrijk. Momenteel werkt de landelijke keten aan het opzetten van een werkproces, waarin de verschillende partijen elkaar zo goed mogelijk weten te vinden. Dit is naar aanleiding van de bekende Humeyra casus in 2019 in Rotterdam.

5 Veilig Thuis draagt de regie op veiligheid vaak over aan andere hulpverleners zoals Movira of de sociale wijkteams. Is er daarna nog zicht op de ontwikkelingen?

Moviera blijft in deze situatie Janneke begeleiden in het oppakken van haar leven. Veilig Thuis is verantwoordelijk voor de monitoring. Na drie maanden is er een eerste evaluatiemoment. Dan wordt bekeken of de gemaakte afspraken voldoende waren. Is er voldaan aan de veiligheidsvoorwaarden? Na een jaar wordt er gemonitord of de situatie hersteld en voldoende gewaarborgd is. "We laten het dossier dus niet geheel los, er wordt zeker een vinger aan de pols gehouden", aldus Eline. <<

Herken de signalen van stalking

Mensen die gestalkt worden hopen vaak dat het vanzelf ophoudt. Ze maken geen melding en doen geen aangifte. Goede voorlichting door een professional is daarom erg belangrijk. Veilig Thuis adviseert om het slachtoffer duidelijk te maken dat elke bevestiging in contact het stalken versterkt. Maak het slachtoffer duidelijk dat een bevestiging in het contact het stalken alleen maar versterkt. "Een goede tip is om het slachtoffer een dagboek bij te laten houden met wanneer de stalker contact zoekt. Je hebt zo visueel in beeld hoeveel dit is." We adviseren professionals, om bij vermoedens of signalen, zo snel mogelijk contact met Veilig Thuis op te nemen. Het team toegang ondersteunt de professional. Dit hoeft niet altijd actieve bemoeienis te zijn maar er kan ook advies gegeven worden over hoe met de situatie om te gaan.

